

Attunda tingsrätt
Box 940
191 29 Sollentuna

Tillsyn av behandlingen av personuppgifter i allmänhetens terminal m.m.

Datainspektionens beslut

1. Datainspektionen konstaterar att den behandling av personuppgifter som Attunda tingsrätt utför i allmänhetens terminal för ändamålet att tillhandahålla allmänheten allmänna handlingar strider mot de grundläggande kraven i 9 § första stycket f personuppgiftslagen (1998:204).

Datainspektionen förelägger Attunda tingsrätt att inrätta behandlingen av personuppgifter i allmänhetens terminal på så sätt att tingsrätten enbart behandlar de uppgifter som är nödvändiga med hänsyn till ändamålet med behandlingen.

2. Datainspektionen konstaterar att Attunda tingsrätt genom att inte kontrollera att rutinerna för att rätta felaktiga eller ofullständiga personuppgifter i verksamhetsstödet Vera följs, riskerar att behandla personuppgifter i strid med 9 § första stycket g och h personuppgiftslagen.

Datainspektionen förutsätter att Attunda tingsrätt säkerställer att rutinerna efterlevs och inför ändamålsenliga rutiner för det fall sådana saknas.

3. Datainspektionen konstaterar att Attunda tingsrätt bevarar samtliga uppgifter i verksamhetsstödet Vera utifrån den frist för vilka personuppgifterna enligt 5 § förordning (2001:639) om registerföring m.m. vid allmänna domstolar med hjälp av automatiserad behandling

längst får bevaras, det vill säga för tvistemål och ärenden nio år och för brottmål fem år. Attunda tingsrätt genomför därmed inte någon prövning av om det finns uppgifter som utifrån behandlingens ändamål inte längre är nödvändiga och därmed kan gallras tidigare än nio år eller fem år efter utgången av avgörandeåret.

Datainspektionen rekommenderar Attunda tingsrätt att närmare överväga om det finns uppgifter i verksamhetsstödet Vera, som med hänsyn till det ändamål för vilket uppgiften behandlas, kan gallras tidigare än efter fristerna i 5 § förordning (2001:639) om registerföring m.m. vid allmänna domstolar med hjälp av automatiserad behandling som anger hur länge personuppgifter längst får bevaras.

Redogörelse för tillsynsärendet

Datainspektionen genomförde under 2012 en tillsyn mot Domstolsverket avseende behandlingen av personuppgifter inom Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF). Som ett led i tillsynen genomfördes en inspektion av behandlingen av personuppgifter i allmänhetens terminal vid Stockholms tingsrätt (dnr 425-2012).

Datainspektionen har under 2013 och 2014 genomfört en uppföljning av den tidigare tillsynen avseende RIF. Uppföljningen har bestått i granskning av personuppgiftsbehandlingen i allmänhetens terminal vid Västmanlands tingsrätt, Uppsala tingsrätt, Attunda tingsrätt och vid Förvaltningsrätten i Uppsala. Syftet med tillsynsärendena har varit att kontrollera vilka personuppgifter som allmänheten kan få tillgång till i domstolarnas verksamhetsstöd Vera (Vera) genom slagningar på de terminaler som ställs upp i de allmänna domstolarna.

Datainspektionen har den 6 november 2013 på plats i Attunda tingsrätt (tingsrätten) genomfört en inspektion av behandlingen av personuppgifter i allmänhetens terminal. Vid inspektionen har behöriga befattningshavare vid tingsrätten besvarat Datainspektionens frågor och stickprovsvisa kontroller har genomförts i allmänhetens terminal.

Datainspektionen har upprättat ett protokoll över inspektionen. Tingsrätten, som beretts tillfälle att yttra sig över protokollet, kom in med yttrande den 4 december 2013. Datainspektionen har dessutom ställt ett antal frågor som tingsrätten besvarat under ärendets handläggning.

Domstolsverket har, i sin egenskap av förvaltare av Vera, besvarat ett antal frågor som Datainspektionen ställt angående behandlingen av personuppgifter i allmänhetens terminal. I den mån Domstolsverkets svar ligger till grund för Datainspektionens bedömning anges detta särskilt. Som beskrivits ovan har Datainspektionens tillsyn omfattat vilka personuppgifter i Vera som allmänheten kan få tillgång till genom slagningar i allmänhetens terminal. Datainspektionen har således kunnat ta del av den personuppgiftsbehandling som tingsrätten utför i Vera.

Skäl för beslutet

Tillämplig lag

Domstolarnas behandling av personuppgifter regleras genom förordningen (2001:639) om registerföring m.m. vid allmänna domstolar med hjälp av automatiserad behandling (veraförordningen), förordningen (1996:271) om mål och ärenden i allmän domstol och Domstolsverkets föreskrifter (DVFS 2006:9) för tingsrätt om registrering av mål och ärenden i Vera, utformning av dom, slutligt beslut och avräkningsunderlag samt uppgift till Rikspolisstyrelsen och Åklagarmyndigheten om dom och slutligt beslut i brottmål (omtryckt i ändringsföreskrift DVFS 2008:1, DVFS 2011:6 samt DVFS 2012:2). Dessa författningar reglerar tingsrättens behandling av personuppgifter i Vera. Veraförordningen innehåller inte några uttryckliga regler om tillhandahållande av uppgifter i allmänhetens terminal (presentationsterminal). I avsaknad av sådana bestämmelser måste bedömningen av vilka uppgifter som kan tillgängliggöras i terminalen istället göras utifrån offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och personuppgiftslagens (2008:204) regler (se 2 § personuppgiftslagen jämförd med 1 § veraförordningen).

Genom slagningar i allmänhetens terminal kan användaren, det vill säga allmänheten, få tillgång till uppgifter om mål och ärenden som registrerats i Vera. Användaren har möjlighet att ta del av dels uppgifter på den så kallade målsidan, det vill säga dagboksbladet, dels så kallade aktörsuppgifter, det vill säga uppgifter om de personer som förekommer som till exempel misstänkt, tilltalad, part, målsägande och vittne, i mål eller ärenden hos tingsrätten under förutsättning att uppgifterna inte är belagda med sekretess. Det finns ingen möjlighet för användaren att öppna pdf-filer som lagts in i Vera. Användaren har heller inte möjlighet att lägga till eller ändra uppgifter i systemet.

När användaren söker på ett visst angivet målnummer, eller när man söker på mål eller ärenden som är inkomna under ett visst tidsintervall får man upp en

träfflista. Utifrån träfflistan kan man sedan få upp en bild där målsidan visas. På målsidan anges dagboksanteckningar samt de för- och efternamn på olika aktörer, till exempel målsäganden, tilltalade och vittnen (i de fall de inte omfattas av sekretess) som förekommer i målet eller ärendet. Uppgift om namn kan man sedan söka på i en särskild söksida för aktör och där få upp en träfflista som innehåller samtliga mål och ärenden där det sökta namnet förekommer. Även personnummer anges i sistnämnda träfflista.

Domstolsverket har vad gäller behandlingen av personuppgifter i Vera uppgett följande.

De uppgifter som registreras i Vera lagras på centrala servrar som finns hos Domstolsverket. Varje domstol har en egen katalog i Vera. I katalogen behandlas de personuppgifter som är hänförliga till domstolens egen verksamhet. De uppgifter som lagras i respektive domstols katalog förvaras hos Domstolsverket som ett led i en teknisk bearbetning eller teknisk lagring för annans räkning. Uppgifterna i de enskilda domstolarnas kataloger i Vera utgör således inte allmän handling hos Domstolsverket.¹ Enligt 1 § veraförordningen är en domstol personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som domstolen utför. Domstolsverket anser att domstolarna är personuppgiftsansvariga för sina respektive kataloger i Vera och att Domstolsverket är personuppgiftsbiträde till domstolarna.

Domstolsverket bestämmer vilken behörighet allmänheten ska ha till uppgifter i allmänhetens terminal, dvs. vilka uppgifter i Vera som allmänheten ska kunna ta del av i terminalen. Domstolsverket har uppgett att den rättsliga prövningen av vilken behörighet som allmänheten ska ha utgår från 2 kap. 12 § tryckfrihetsförordningen, 6 kap. 6 § första stycket och 4 kap. 1 § första stycket 4 offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Tingsrätten har vad gäller behandlingen av personuppgifter i Vera uppgett följande.

Tingsrätten har en introduktionsutbildning för nyanställda där det ingår information om vilka uppgifter som ska registreras i Vera. I utbildningen poängteras att man vid registrering av uppgifter ska ta hänsyn till dels vad som är synligt för allmänheten, dels den dömande verksamhetens krav på information. Därutöver poängteras att särskild försiktighet ska iaktas vid hantering av känsliga uppgifter.

¹ Jfr Kammarrätten i Jönköpings dom den 15 november 2010 i mål 2692-10.

Utgångspunkten är att uppgifter av betydelse för handläggning av målet ska registreras, medan för målet ovidkommande uppgifter inte ska registreras. I övrigt är det personalens sunda förnuft som styr vilka uppgifter som finns i Vera. Det finns en allmän kunskap hos tingsrättens personal om att en del av Vera, exempelvis dagboksbladet, är synligt för allmänheten. Tingsrätten uppger vidare att det ständigt förs en diskussion om vad som ska registreras.

Datainspektionen gör följande bedömning

Behandling av personuppgifter i allmänhetens terminal

Datainspektionen konstaterar att den behandling av personuppgifter som tingsrätten utför i allmänhetens terminal för ändamålet att tillhandahålla allmänheten allmänna handlingar strider mot de grundläggande kraven i 9 § första stycket i personuppgiftslagen.

Datainspektionen förelägger därför tingsrätten att inrätta behandlingen av personuppgifter i allmänhetens terminal på så sätt att tingsrätten enbart behandlar de uppgifter som är nödvändiga med hänsyn till ändamålet med behandlingen.

Datainspektionen gör bedömningen mot följande bakgrund.

Offentlighetsprincipen

Allmänhetens rätt att ta del av allmänna handlingar regleras genom 2 kap. tryckfrihetsförordningen och av offentlighets- och sekretesslagen. Allmänna handlingar som får lämnas ut ska på begäran av sökanden hållas tillgängliga för att kunna läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas (2 kap. 12 § första stycket tryckfrihetsförordningen). I offentlighets- och sekretesslagen finns bestämmelser som är avsedda att förbättra allmänhetens möjligheter att ta del av allmänna handlingar, bland annat vad gäller upptagningar för automatiserad behandling.

Enligt 6 kap. 6 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen ska myndigheter på begäran ge den enskilde möjlighet att själv använda tekniskt hjälpmedel för att ta del av upptagningar för automatiserad behandling. Av 4 kap. 1 § första stycket framgår vidare att en myndighet ska ta hänsyn till rätten att ta del av allmänna handlingar när den organiserar hanteringen av sådana och då särskilt se till att automatiserad behandling av uppgifter hos myndigheten ordnas med beaktande av det intresse som enskilda kan ha av att själva utnyttja tekniska hjälpmedel hos myndigheten för att ta del av allmänna handlingar. Paragraferna ska läsas tillsammans. Det innebär att om en myndighet väljer att införa presentationsterminaler i syfte att enskilda

själva ska få använda dem för att ta del av upptagningar för automatiserad behandling som är allmänna handlingar, så ska allmänheten också ha rätt att använda terminalerna.²

Myndigheter ska enligt 5 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen registrera alla inkommande eller upprättade handlingar. Av registret ska det enligt 5 kap. 2 § framgå datum då handlingen kom in eller upprättades, diarienummer, handlingens avsändare eller mottagare och i korthet vad handlingen rör. Uppgift om handlingens avsändare eller mottagare och vad handlingen rör kan utelämnas eller särskiljas på grund av sekretesskäl om det behövs för att registret i övriga delar ska kunna hållas tillgängligt för allmänheten.³

Tillgängliga uppgifter i allmänhetens terminal

I allmänhetens terminal visas uppgifter såsom målnummer och vad saken rör, det vill säga brottsrubricering eller saken samt lagrum. Därtill visas uppgift om aktörer och tjänsteanteckningar om händelser i målet eller ärendet. Vissa aktörsuppgifter redovisas med namn och personnummer. Det är möjligt att söka i terminalen på olika sätt, till exempel utifrån ett målnummer, namn, personnummer eller brottsgrupp. Det är även möjligt att söka på förtursmål och avslutade mål eller ärenden.

Datainspektionen gjorde under inspektionen den 6 november 2013 sökning på mål och ärenden utifrån inspektionsdagens uppropslista. Från träfflistan valdes slumpmässigt ett mål angående skattebrott. I målet angavs den tilltalades för- och efternamn. Vid sökning på namnet framkom att personen även förekom i tre andra brottmål vid tingsrätten. I ett av målen var personen tilltalad och i de två andra var personen angiven som vårdnadshavare. På träfflistan över de mål där personen förekom framgick personnumret. Av målsidorna för de brottmål där personen var vårdnadshavare framgick även uppgift om ytterligare en vårdnadshavare. Även denna person angavs med namn. Vid sökning på denne person framkom i träfflistan personnummer samt att personen var aktuell i ytterligare ett brottmål och då som tilltalad för en förseelse mot vägtrafikregisterförordningen.

Datainspektionen fann även ett tvistemål angående äktenskapsskillnad där parternas för- och efternamn framkom. Vid sökning på namnen framgick av träfflistan parternas personnummer samt att de både förekom i ytterligare ett tvistemål vid tingsrätten. Målet avsåg skadestånd.

² Prop. 1981/82:37 om offentlighetsprincipen och ADB s. 51—57.

³ RÅ 1991 not 428.

I ett utifrån uppopslistan slumpmässigt utvalt tvistemål angående vårdnad om barn fanns ett flertal utförliga dagboksanteckningar. Av dagboksanteckningarna framgick exempelvis att ena parten, modern, bodde i Moskva och inte hade råd att komma till Sverige. Vidare framgick att det aktuella barnet fanns i Ryssland och att både barnet och modern var försvunna och eftersöktes av rysk polis. Det framgick även att en god man förordnats för modern och att modern var mammaledig. Både modern och den gode mannen angavs med för- och efternamn. I en anteckning från ett telefonsamtal framgick att en av parterna upplevde vårdnadsprocessen som smärtsam. Av dagboksanteckningarna framgick även svarandens adress.

Vid sökning på förtursmål under visst tidsintervall valdes slumpmässigt ett brottmål angående olaga hot, olaga tvång, våldtäkt, misshandel och ofredande. I dagboksanteckningar på målsidan fanns uppgifter från ett telefonsamtal med ett namngivet vittne där det framgick att vittnet inte tänkte komma till huvudförhandlingen. Det framgick även att vittnet blivit upplyst om vittnesplikten samt att vittnet blivit rekommenderad att ta kontakt med vittnesstödjare för att minska sin oro. Av en senare gjord anteckning från ytterligare telefonsamtal med vittnet framgick att vittnet framfört önskemål om att inte träffa den tilltalade.

Av en anteckning i ett annat brottmål angående grov våldtäkt och grovt barnpornografibrott framgick att målsäganden skulle komma att begära medhörning vid huvudförhandlingen eftersom hon var rädd för den tilltalade.

I ett annat brottmål angående försök till utpressning fanns anteckningar från ett telefonsamtal med en namngiven person som arbetade på ett visst namngivet behandlingshem. Av anteckningen framgick att målsäganden, som bodde på behandlingshemmet, hade mottagit kallelse till huvudförhandlingen.

Tingsrätten har uppgett att det på domstolens intranät finns riktlinjer om vilka uppgifter som ska framgå av ärendemeningen och i vilka situationer en tjänsteanteckning ska upprättas i ett särskilt dokument som inte är synligt i allmänhetens terminal.

I de fall en aktör har sekretess anges ordet sekretess i fältet för aktör istället för namn. Trots att namnet sekretessmarkerats framgick i ett flertal fall personnummer. Vid inspektionstillfället observerades bland annat en registrering där målsägandes namn inte fanns men där personnumret framgick. Målet avsåg våldtäkt mot barn. Tingsrätten har uppgett att det i interna riktlinjer finns angivet hur sekretessmarkerade uppgifter ska anges i

Vera. Tingsrätten har med anledning av Datainspektionens iakttagelser vidare uppgett att detta moment ska tydliggöras i tingsrättens internutbildningar.

Datainspektionens slutsats

Bestämmelserna i personuppgiftslagen ska inte tillämpas i den utsträckning det skulle inskränka en myndighets skyldighet enligt 2 kap. tryckfrihetsförordningen att lämna ut personuppgifter. Datainspektionen konstaterar att tingsrättens tillgängliggörande av personuppgifter i allmänhetens terminal innebär att den går utöver domstolens skyldighet enligt 2 kap. tryckfrihetsförordningen att lämna ut personuppgifter. Detta innebär att personuppgiftslagens bestämmelser är tillämpliga. Samtidigt gäller att om det i annan lag eller förordning finns bestämmelser som avviker från personuppgiftslagen, ska de bestämmelserna gälla. Bestämmelserna i 6 kap. 6 § första stycket och 4 kap. 1 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen som Domstolsverket hänvisat till kan inte anses utgöra bestämmelser som avviker från personuppgiftslagen. När tingsrätten behandlar personuppgifter i allmänhetens terminal ska den således beakta bestämmelserna i personuppgiftslagen.

Vidare sträcker sig de uppgifter som finns i allmänhetens terminal utöver vad som måste registreras i ett diarium enligt 5 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen. Möjligheten att utifrån namn och personnummer söka på enskilda i ett system med integritetskänsliga uppgifter ger allmänheten en möjlighet att kartlägga enskildas förehavanden. Detta är enligt Datainspektionens mening inte syftet med offentlighetsprincipen. Att offentlighetsprincipen har företräde framför personuppgiftslagen innebär inte att det är möjligt att inskränka den enskildes rätt till skydd för sin personliga integritet utöver vad som är direkt föreskrivet beträffande rätten att ta del av allmänna handlingar. Det innebär inte heller att tingsrätten via allmänhetens terminal fritt kan tillgängliggöra uppgifter för allmänheten enbart av det skälet att uppgiften inte är belagd med sekretess.

Vilka personuppgifter som ska vara synliga i en presentationsterminal måste bedömas utifrån det ändamål för vilket personuppgifterna behandlas. Enligt 9 § första stycket f personuppgiftslagen får inte fler personuppgifter behandlas än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med behandlingen. I allmänhetens terminal behandlas personuppgifter för ändamålet att tillgodose allmänhetens intresse av att ta del av allmänna handlingar. Det register som allmänheten för detta syfte får ta del av ska således innehålla sådana handlingar som är nödvändiga för att allmänheten ska kunna identifiera allmänna handlingar och därmed utnyttja sin rätt enligt offentlighetsprincipen. De uppgifter som tingsrätten i nuläget tillhandahåller i allmänhetens terminal går långt utöver vad som krävs för att upprätthålla

allmänhetens rätt till insyn. Tillhandahållandet innebär således att tingsrätten behandlar fler uppgifter än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med behandlingen.

Mot denna bakgrund anser Datainspektionen att innehållet i allmänhetens terminal innebär att tingsrätten behandlar personuppgifter i strid med 9 § första stycket f personuppgiftslagen. Behandlingen är därför otillåten. Datainspektionen förelägger tingsrätten att inrätta behandlingen av personuppgifter i allmänhetens terminal på så sätt att tingsrätten enbart behandlar de uppgifter som är nödvändiga med hänsyn till ändamålet med behandlingen.

Uppgifternas riktighet och aktualitet

Datainspektionen konstaterar att tingsrätten genom att inte kontrollera att felaktiga och ofullständiga personuppgifter i Vera rättas, riskerar att behandla personuppgifter i strid med 9 § första stycket g och h personuppgiftslagen.

Datainspektionen förutsätter därför att tingsrätten ser över sina rutiner så att eventuella felaktiga eller ofullständiga uppgifter i Vera rättas och att rutinerna efterlevs samt att ändamålsenliga rutiner införs för det fall sådana saknas.

Datainspektionen gör bedömningen mot följande bakgrund.

Tillämplig lag

En grundläggande dataskyddsprincip vid all personuppgiftsbehandling är att de uppgifter som behandlas ska vara riktiga och, om nödvändigt, aktuella. Om felaktiga eller ofullständiga uppgifter behandlas är den personuppgiftsansvarige skyldig att vidta alla rimliga åtgärder för att rätta, blockera eller utplåna sådana uppgifter som med hänsyn till ändamålen med behandlingen (9 § första stycket g och h personuppgiftslagen). Eftersom veraförordningen, som reglerar domstolarnas personuppgiftsbehandling och som gäller utöver personuppgiftslagen, i detta avseende saknar särbestämmelser är 9 § första stycket g och h personuppgiftslagen tillämpliga vid tingsrättens behandling av personuppgifter i Vera.

Felaktiga och ofullständiga personuppgifter i Vera

Datainspektionen gjorde under inspektionstillfället sökning på personer födda senare än 1999 i allmänhetens terminal. Från träfflistan valdes slumpmässigt ett brottmål där fyra personer angavs som misstänkta. En av personerna var under 15 år och därmed inte straffmyndig. Av anteckningarna i dagboksbladet framgick att personen omfattades av en utredning enligt 31 § lag (1964:67) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (LUL).

Tingsrätten har vad gäller behandling av personuppgifter avseende unga lagöverträdare uppgett att det inte finns några rutiner eller riktlinjer beträffande hur underårigas personuppgifter ska registreras. Om uppgifter om en person som är under 15 år finns angivna på handlingen som ges in till tingsrätten, och personen är part i målet, registreras personen med fullständiga personuppgifter i Vera. Tingsrätten har uppgett att mål med unga lagöverträdare är sällsynta. I något fall har den unge registrerats som "övrig part" och i något fall som "misstänkt". Vidare har tingsrätten uppgett att lagstiftaren i 31-38 §§ lagen med särskilda bestämmelser för unga lagöverträdare använt benämningar som "den misstänkte" och "brott". Benämningen "den unge", vilket förekommer i 32 a § lagen med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare, tillhandahålls enligt tingsrätten inte i Vera.

Vid inspektionstillfället påträffades ett flertal mål med flera brottsrubriceringar och flera misstänkta/tilltalade där det inte framgick vilken person som var knuten till vilket brott.

Tingsrätten har uppgett att ansvaret för att uppgifterna i Vera är korrekta är beroende av måltyp. Tvistemål fördelas direkt på en domare som därefter beslutar om målet ska vara ett så kallat beredningsmål eller om ansvaret ska ligga kvar på domaren. Vid beredningsmål är det osäkert vem som har ansvaret för uppgifternas korrekthet. Efter muntlig förberedelse är det alltid domaren som har ansvaret för att uppgifterna i målet är korrekta. Enhetschefen har ansvaret för brottmål fram till cirka två veckor innan huvudförhandling då målen fördelas på den domare som ska leda huvudförhandlingen. Vem som har ansvar för att uppgifterna är korrekta i brottmål beror således på var i handläggningen målet är.

Tingsrätten har inte genomfört några stickprovskontroller i syfte att kontrollera de för allmänheten tillgängliga personuppgifterna. En viss kontroll av att uppgifterna i Vera är korrekta sker i och med den dagliga användningen av Vera.

Datainspektionens slutsats

För att uppnå ett gott integritetsskydd är det viktigt att det finns väl fungerande rutiner kring personuppgiftsbehandlingen. Rutinerna ska säkerställa att uppgifterna är aktuella och korrekta samt att det vidtas rimliga åtgärder för att rätta uppgifter som är felaktiga eller ofullständiga. Det är även viktigt att de anställda informeras om vilka personuppgifter som får behandlas och vilka regler som styr behandlingen. Av de observationer som Datainspektionen gjorde vid inspektionstillfället framkom, vilket redogjorts

för ovan, ett flertal uppgifter som inte överensstämde med verkliga förhållanden vid tiden för kontrolltillfället. Brister i tingsrättens kontroll av om de uppgifter som behandlas är riktiga och aktuella innebär risk för otillbörliga intrång i den personliga integriteten. Det är därför viktigt att det finns väl fungerande rutiner som så långt det är praktiskt möjligt säkerställer att de uppgifter som behandlas över tiden är riktiga och aktuella.

Mot denna bakgrund anser Datainspektionen att tingsrätten, genom att inte kontrollera att rutinerna för att rätta felaktiga eller ofullständiga personuppgifter i Vera efterlevs, riskerar att behandla personuppgifter i strid med 9 § första stycket g och h personuppgiftslagen. Datainspektionen förutsätter därför att tingsrätten säkerställer att rutinerna efterlevs och inför ändamålsenliga rutiner för det fall sådana saknas.

Gallring

Datainspektionen konstaterar att tingsrätten bevarar samtliga uppgifter i Vera utifrån den frist för vilka personuppgifter enligt 5 § veraförordningen längst får bevaras, det vill säga för tvistemål och ärenden nio år och för brottmål fem år. Tingsrätten genomför därmed inte någon prövning av vilka uppgifter som är nödvändiga att spara i Vera utifrån behandlingens ändamål.

Datainspektionens rekommenderar tingsrätten att närmare överväga om det finns uppgifter i Vera, som med hänsyn till det ändamål för vilket uppgifterna behandlas, kan gallras tidigare än efter de frister i 5 § veraförordningen som anger hur länge personuppgifter längst får bevaras.

Datainspektionen gör bedömningen mot följande bakgrund.

Tillämplig lag

I 5 § veraförordningen regleras när personuppgifter senast ska gallras ur Vera. För tvistemål och ärenden gäller att uppgifter ska gallras senast nio år efter avgörandeåret och för brottmål gäller att uppgifter ska gallras senast fem år efter avgörandeåret.

Bestämmelsen i 5 § veraförordningen sätter en yttersta gräns för hur länge personuppgifter får behandlas i Vera. Detta kommer till uttryck genom att det i 5 § veraförordningen föreskrivs att uppgifter ska gallras *senast* nio år eller fem år efter avgörandeåret, beroende på mål- eller ärendetyp. Bestämmelsen anger således inte att alla uppgifter som behandlas i Vera måste bevaras så länge som tidsfristen medger, utan ger tingsrätten en möjlighet att spara uppgifter i Vera i upp till nio eller fem år.

Datainspektionens slutsats

I Vera behandlas en mängd uppgifter, varav en stor del är av integritetskänslig natur. Det gäller inte minst uppgifter om personer som misstänkts för, eller är dömda, för brott. Vera innehåller uppgifter i mål och ärenden som avgjorts, avvisats eller avskrivits. Det görs ur bevarandesynpunkt ingen skillnad på om ett mål eller ärende har prövats i sak eller avslutats hos domstolen genom beslut om avskrivning eller avvisning. Det görs heller ingen skillnad utifrån mål- eller ärendetyp. Exempelvis sparas uppgifter om personer som varit frihetsberövade i brottmål men där målet sedermera avskrivits på grund av att förundersökningen lagts ned under lika lång tid som uppgifter avseende lagakraftvunna domar. Vad gäller tvistemålen sparas till exempel uppgifter angående ansökningar i mål om äktenskapsskillnad under hela gallringsfristen, det vill säga i nio år, oavsett om äktenskapsskillnaden fullföljts eller inte. Gallringen i Vera styrs således enbart utifrån de i veraförordningen angivna nio- och femårsfristerna.

Att bevara personuppgifter elektroniskt innebär en risk för otillbörliga integritetsintrång. Det gäller särskilt när det, såsom i Vera, behandlas stora mängder personuppgifter och där det genom särskilda sökfunktioner finns möjlighet att kartlägga enskilda individer. Datainspektionen anser därför att det ur integritetshänseende finns skäl att ifrågasätta om det, utifrån de ändamål för vilka uppgifter behandlas i Vera, finns behov av att alltid spara alla uppgifter i Vera under hela gallringsfristen.

Mot denna bakgrund rekommenderar Datainspektionen tingsrätten att närmare överväga om det finns uppgifter i Vera, som med hänsyn till det ändamål för vilket uppgiften behandlas, kan gallras tidigare än nio år eller fem år efter avgörandeåret.

Hur man överklagar

Om ni vill överklaga beslutet ska ni skriva till Datainspektionen. Ange i skrivelsen vilket beslut som överklagas och den ändring som ni begär. Överklagandet ska ha kommit in till Datainspektionen senast tre veckor från den dag beslutet meddelades för att kunna prövas. Datainspektionen sänder överklagandet vidare till Förvaltningsrätten i Stockholm för prövning om inspektionen inte själv ändrar beslutet på det sätt ni har begärt.

Detta beslut har fattats av enhetschefen Nicklas Hjertonsson efter föredragning av juristen Erika Uddén.

Nicklas Hjertonsson

Erika Uddén

Kopia till:

Domstolsverket

Personuppgiftsombudet vid Attunda tingsrätt NN